

Onderwerp
Reglement van Orde Digitaal Vergaderen

1. Beslispunten

1. Het Reglement van Orde Digitaal Vergaderen vast te stellen

2. Eerdere behandeling

Provinciale Staten van Flevoland hebben op 1 juli 2015 een Reglement van Orde vastgesteld. Dit reglement van orde blijft van kracht voor zover daarvan in deze verordening niet wordt afgeweken.

3. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Provinciale Staten kunnen op grond van artikel 127 Grondwet juncto artikel 143 Provinciewet verordeningen vaststellen. In artikel 16 Provinciewet is bepaald dat Provinciale Staten een reglement van orde vaststellen voor hun vergaderingen en andere werkzaamheden. Deze verordeningen kunnen algemeen verbindende voorschriften bevatten, maar ook interne regelingen (zoals organisatieverordeningen).¹ Het reglement van orde voor de vergaderingen van de Staten is dus feitelijk te beschouwen als een verordening.

De Tijdelijke wet digitale beraadslaging,² maakt het mogelijk in een digitale omgeving te vergaderen. Het eerste artikel van de Tijdelijke wet verruimt hiertoe het 'plaatsbegrip' uit artikel 19 lid 2 Provinciewet, zodat de plaats die wordt aangewezen voor de vergadering ook een digitale omgeving kan betreffen. Verder bepaalt de wet hoe de digitale vergadering kan worden geopend (openingsquorum), hoe de openbaarheid vorm krijgt (livestream), welke technische eisen worden gesteld die verband houden met toegankelijkheid voor en herkenbaarheid van Statenleden.

Ten aanzien van het stemmen heeft de wet ook twee interessante bepalingen: Ten eerste introduceert de wet het zogenaamde 'briefstemmen' een aanvulling op het schriftelijk stemmen zoals omschreven in artikel 28 Provinciewet. Verder bepaalt de wet dat in de digitale omgeving gestemd kan worden. Dit is een aanvulling op artikel 32 Provinciewet. Bij de behandeling van de wet is veel aandacht geweest voor de wijze waarop dit in een digitale omgeving kan geschieden. De tijdelijke wet bepaalt dat 'door middel van een openbare wilsuitdrukking' kenbaar wordt gemaakt of het Statenlid voor of tegenstemt. Dit betekent dat zowel voor iedereen in de vergadering als voor toeschouwers duidelijk moet zijn wat de stem is. Hoe dit kenbaar wordt gemaakt is niet bepaald: de wet is techniekneutraal. Desgevraagd heeft de wetgever aangegeven dat een stemapplicatie mag worden toegepast, zolang voor eenieder live te volgen is hoe ieder lid stemt (openbaar op het moment van de stemming). Het is van belang hier goed onderlinge afspraken over te maken en - indien we digitaal gaan stemmen- ook een terugvaloptie in te richten (mondeling bij afroep). De voorzitter kan altijd terugvallen op de briefstemoptie, zo bepaalt de tijdelijke wet.

Provinciale Staten
22 april 2020

Agendapunt

Lelystad

Registratienummer
2595192

Afdeling/Bureau
SGR

¹ Zie Handboek Nederlands Gemeenterecht, Elzinga

² Voluit: 'Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.'

4. Korte toelichting op voorstel

In de voorliggende tijdelijke aanvulling op uw Reglement van Orde zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: *Ruimte voor de politiek en efficiënt vergaderen*. Dit omdat bij de bespreking van gewenste werkwijzen op de statenconferentie van 4 en 5 april 2019, 'ruimte voor de politiek' het door u omarmde vertrekpunt is geweest. De huidige situatie vraagt om het samen herijken van de invulling van dit principe, rekening houdend met de vereisten van de tijdelijke wet en hetgeen digitaal vergaderen vraagt t.a.v. efficiency. Samenvattend: focus op politiek relevante zaken gecombineerd met een passend agenderingsproces.

Het voorstel beoogt ten behoeve van digitaal vergaderen een aanvullend, tijdelijk reglement van Orde vast te stellen. Het bestaande Reglement van Orde blijft van kracht, met uitzondering van aanvullende bepalingen en artikelen waarvoor deze verordening andere artikelen in de plaats stelt. Waar in dit artikel wordt verwezen naar 'de bestaande bepalingen' wordt bedoeld op dit RvO. Waar wordt verwezen naar de term 'groeimodel' wordt bedoeld op het voornemen van de procedurecommissie om naar aanleiding van opgedane ervaringen in meer of mindere mate toepassing te geven aan nieuwe werkwijzen. Deze bepalingen zijn meer facultatief geformuleerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om agenderen en stemmen.

Agenderen:

De bestaande wijze van agenderen, vanuit het college (met de Lange termijnplanning) naar de procedurecommissie en via de commissies naar Provinciale Staten, voldoet wellicht niet als langere tijd digitaal vergaderd zou gaan worden. Het voorstel beoogt ruimte te creëren om ook anders te kijken naar het proces van agendavorming.

Hierbij is nadrukkelijk ook 'ruimte voor de politiek' gewenst: waar strategische agendavorming vraagt om scherpere keuzes, kan een (tijdelijke) vorm van politieke triage in het proces helpen om de juiste onderwerpen op de agenda's te krijgen, zonder dat deze onnodig vollopen.

Nieuwe instrumenten:

Ook nieuwe instrumenten kunnen bijdragen aan de gewenste balans tussen ruimte voor politiek enerzijds en een haalbare agenda anderzijds.

Denk aan het stemmen over een hamerstuk (waarbij de stemverhoudingen gepubliceerd kunnen worden) en het werken met meer schriftelijke en technische voorbereiding. Oftewel: schriftelijk en hameren waar het kan, hamerstuk met stemming waar gewenst, besprekstuk indien de politieke importantie hierom vraagt.

5. Beoogd effect

Duidelijkheid te verschaffen over de orde indien digitaal vergaderd wordt.

6. Argumenten

De wetgever heeft het onder voorwaarden tijdelijk mogelijk gemaakt digitaal te vergaderen. De voorwaarden die de wet stelt, zijn voor Flevoland door de procedurecommissie vertaald in werkwijzen en procedures. Een deel hiervan vindt zijn weerslag in dit tijdelijk, aanvullend reglement. Een tijdelijk reglement is niet verplicht, maar door de wetgever wel aangeraden.

7. Kanttekeningen

8. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage

Reglement van Orde Digitaal vergaderen

Artikel 1 Digitaal vergaderen

1. De volgende vergaderingen kunnen digitaal plaatsvinden: de vergaderingen van de procedure-commissie, seniorenconvent, de Statencommissies RND en EMS, Provinciale Staten;
2. Statencommissies en Provinciale Staten vergaderen digitaal op voorstel van de voorzitter en met instemming van de vergadering.
3. Indien nodig kunnen ook andere vergaderingen digitaal plaatsvinden, indien de voorzitters van de Statencommissies dan wel provinciale Staten hiertoe besluiten.
4. De bepalingen uit het 'Reglement van Orde Provinciale Staten Provincie Flevoland' blijven van toepassing, voor zover dit reglement niet anders bepaalt.
5. In een digitale vergadering kan niet worden beraadslaagd over informatie waarop geheimhouding is gelegd.
6. Alle deelnemers aan een digitale vergadering stemmen ermee in deel te nemen aan een openbare vergadering die via een livestream voor eenieder toegankelijk is (met in achtneming van artikel 4 lid 3)

Artikel 2 Onderwerp van de vergadering: Lange Termijn Planning

1. Toepassing groeimodel

Indien, na evaluatie, ten aanzien van agendavorming het groeimodel toepassing krijgt, wordt in de agendavorming zoals deze in de bestaande afspraken wordt vormgegeven door de procedurecommissie, een extra stap ingevoegd. Deze stap houdt in dat over de Lange Termijn Planning overleg wordt gevoerd met het seniorenconvent om ten aanzien van de onderwerpen op deze planning te bepalen of sprake kan zijn van:

- a) schriftelijke voorbereiding;
- b) hamerstuk in commissie en/of PS;
- c) hamerstuk met stemming;
- d) besprekstuk.

De bestaande afspraken m.b.t. de vaststelling van de agenda door de commissies en PS gelden onverkort.

Artikel 3 Deelnemen aan de vergadering

1. Staten- en burgerleden alsmede collegeleden krijgen door tussenkomst van de Statengriffie een account, een link om deel te nemen aan de digitale vergadering en een toegangscode.
2. Overige deelnemers kunnen, conform de bestaande afspraken over 'deelnemen aan de beraadslaging' deelnemen als gast. Zij ontvangen hiertoe, door tussenkomst van de Statengriffie, een link om deel te nemen aan de vergadering.
De voorzitter kan aanvullende maatregelen nemen om de vergadering te beveiligen.
3. Toepassing groeimodel: insprekers
Indien ten aanzien van het inspreken door burgers toepassing wordt gegeven aan het groeimodel, kan aan insprekers, in aanvulling op de bestaande afspraken over 'inspreken in de vergadering' toegang worden gegeven tot de vergadering. Zij ontvangen hiertoe, door tussenkomst van de Statengriffie, een link om deel te nemen aan de vergadering. De voorzitter kan aanvullende maatregelen nemen om de vergadering te beveiligen.

Artikel 4 Live uitzending (livestream) en openbaarheid

1. De digitale vergadering kan via een livestream worden gevolgd op een voor eenieder toegankelijke wijze.

2. In de uitnodiging voor de vergadering en op de website van de Staten wordt vermeld op welke wijze het publiek de livestream kan volgen.
3. De vergadering kan, conform de bestaande afspraken over 'vergaderen in beslotenheid' besluiten de vergadering niet in openbaarheid voort te zetten. Hierop wordt de live-uitzending beëindigd en de vergadering voortgezet zonder live uitzending.

Artikel 5 Schriftelijke voorbereiding

1. Iedere fractie geeft door tussenkomst van de fractievoorzitter uiterlijk 24 uur voorafgaand aan de vergadering per agendapunt schriftelijk bij de griffie door:
  - a) wie de woordvoerder is bij een agendapunt en welke andere Staten-/burgerleden er deelnemen aan de vergadering;
  - b) of spreektijd in eerste termijn gewenst is.
2. Indien geen enkele fractie spreektijd wenst, wordt het stuk zonder bespreking in de commissie direct geagendeerd als hamerstuk voor PS. Deze stukken worden op de concept agenda van de commissie apart vermeld als zijnde 'direct geagendeerd voor PS'.
3. Staten- en burgerleden kunnen vragen indienen, binnen 5 dagen na verzending van de vergaderbundel (tot dinsdag 13:00 uur).

De schriftelijke antwoorden van het college worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk de dinsdag voorafgaand aan de vergadering om 16:00 uur, toegevoegd aan de vergaderbundel van de commissie.
4. Indien na het debat in de commissie het statenvoorstel een bespreekstuk is, concludeert de commissievoorzitter actief af wat de bespreekpunten zijn voor de Statenvergadering. Dit wordt door de griffier vastgelegd in een zogenaamd commissieadvies. Deze bespreekpunten worden opgenomen in de concept-agenda van PS, na instemming van de procedurecommissie.
5. In de Statenvergadering opent de Voorzitter het debat op grond van het in lid 4 genoemde commissieadvies.
6. Moties en amendementen worden uiterlijk de vrijdag 12:00 uur vóór de commissievergadering aangeleverd bij de griffie. Het Statenlid geeft hierbij aan of de motie/het amendement moet worden gepubliceerd in:
  - a) de besloten omgeving en/of
  - b) de openbare omgeving bij de vergaderbundel.
7. Voor moties en amendementen, inclusief moties vreemd aan de orde van de dag, die worden aangekondigd in dan wel na de commissievergadering, kan de voorzitter een uitzondering maken op lid 6.

Artikel 6 Openingsquorum Statenvergadering

1. Om vast te kunnen stellen of het benodigde openingsquorum aanwezig is, roept de griffier de namen van alle Statenleden af. Het betreffende Statenlid geeft aan dat hij aanwezig is door de volgende zin uit te spreken: '*Voorzitter: Statenlid (achternaam) is present*'. Het Statenlid dient zodanig zichtbaar en hoorbaar te zijn dat diens identiteit met zekerheid kan worden vastgesteld. De griffier maakt van de aanwezigheid aantekening op de presentielijst.

Artikel 7 Stemmen

1. De voorzitter vraagt of iemand een stemming verlangt. Indien dit niet het geval is het voorstel met algemene stemmen aangenomen (hamerstuk).
2. Voordat tot stemming wordt overgegaan, kunnen fracties aangeven dat zij een stemverklaring willen afgeven. Zij geven hiertoe een signaal in de daartoe door de griffie aangemaakte whatsappgroep. De voorzitter geeft hierop gelegenheid tot het afgeven van stemverklaringen.

3. Toepassing 'groeimodel':

Indien ten aanzien van het stemmen het groeimodel toepassing krijgt: De voorzitter vraagt of het hamerstuk hoofdelijk in stemming wordt gebracht.

4. In alle andere gevallen stemmen de Staten hoofdelijk, tenzij de wet anders bepaalt. Hierbij wordt de stemapplicatie toegepast dan wel op afroep gestemd, waarbij het Statenlid in woord en/of gebaar aangeeft of hij voor of tegen stemt.

5. Briefstemmen:

Naast de gevallen waarin de provinciewet dit bepaalt, wordt indien de Voorzitter dit nodig oordeelt overgegaan op briefstemmen. Hiertoe ontvangt elk Statenlid gewaarmerkte stembriefjes op het thuisadres, inclusief een instructie.

De voorzitter, griffier en een medewerker van de griffie vormen het stembureau en komen na het verstrijken van de redelijke termijn bijeen. De voorzitter publiceert direct aansluitend na het bepalen van de stemming(en) de genomen besluiten. Provinciale staten worden daarnaast zo spoedig mogelijk per email geïnformeerd.

Artikel 8 Beraadslagen

1. De voorzitter geeft in eerste termijn het woord aan de fracties die hierom voorafgaand hebben verzocht op grond van artikel 5.
2. Een staten- of burgerlid kan een interruptie aanvragen in de daartoe door de griffie aangemaakte whatsapp groep.
3. De voorzitter kan bij een onderwerp/vergadering bepalen dat geen interrupties zijn toegestaan.
4. Een Staten- of burgerlid dan wel een andere deelnemer die niet het woord heeft gekregen van de voorzitter, zet de microfoon uit. De voorzitter kan, in aanvulling op bestaande afspraken over de orde van de vergadering, de microfoon van deelnemers aan de digitale vergadering uitschakelen.
4. Een Staten- of burgerlid die buiten de gemaakte woordvoeringsafspraken zoals weergegeven in artikel 5 het woord wenst, geeft dit aan in de daartoe door de griffie aangemaakte whatsapp-groep.

Artikel 9 Storingen

1. Indien sprake is van een storing in het systeem wordt de vergadering geschorst en indien mogelijk na herstel van de storing heropend. Indien dit niet mogelijk is wordt een nieuwe vergadering uitgeschreven.
2. Indien sprake is van een storing bij het Staten- of burgerlid thuis kan de vergadering doorgaan.
3. Indien door een storing in het systeem niet kan worden gestemd, wordt de vergadering geschorst en indien mogelijk na herstel van de storing heropend. Indien niet mogelijk is wordt de stemming verdaagd naar een nieuwe vergadering.
4. Indien een Statenlid die wel aan de vergadering heeft deelgenomen, ten gevolge van een situatie als bedoeld in lid 2 geen stem heeft kunnen uitbrengen, controleert de Voorzitter nadat de overige Statenleden hun stem hebben uitgebracht of in deze situatie inmiddels een wijziging is gekomen. Indien de situatie is verholpen, brengt het Statenlid alsnog een stem uit. Indien dit niet het geval is, wordt de stemming gesloten.
5. Indien een Staten- of burgerlid niet kan beschikken over een stabiele internetverbinding, geeft diegene dit tijdig door aan de griffie. De griffie faciliteert voorzieningen op het provinciehuis.

Artikel 10 Uitleg Reglement en inwerkingtreding

1. Dit reglement is een aanvulling op het Reglement van Orde Provinciale Staten Provincie Flevoland
2. In gevallen waar dit Reglement niet voorziet, besluiten de Staten op voorstel van de Voorzitter

Statenvoorstel

Registratie

2595192

Bladnummer

6

3. Dit reglement treedt in werking op 22 april 2020 en heeft werking voor de duur van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba .